

08 NOV 2006

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLOVår dato 03.11.2006
Deres dato 26.06.2006
Vår referanse 58732/HFr
Deres referanse 200604470-
RBA-K/LB/BHH

JUSTISDEPARTEMENTET	
08 NOV 2006	
SAKSNR.:	20604470
AVD/KONT/BEH:	RBA/RBAK BHH
DOK.NR.	53
ARKIVKODE	008

NOU 2006:6 – Når sikkerhet er viktigst

Næringslivets Hovedorganisasjon viser til Justisdepartementets høringsbrev av 26. juni 2006.

Nyttig og viktig utredning, men viktige avklaringer gjenstår

Utredningen gir med den begrensede tid Utvalget fikk til disposisjon en god oversikt over utfordringene knyttet til rikets sikkerhet og vitale nasjonale interesser. NHO mener Utvalgets skille mellom kritisk infrastruktur og kritisk samfunnsfunksjoner er klargjørende. Utvalget har imidlertid på enkelte områder ikke klart å skille godt nok i vurderingen av kritisk infrastruktur og tiltak for å sikre kritisk samfunnsfunksjon. Det ville også vært en fordel om Utvalget hadde konkretisert, i hvert fall med noen eksempler, hvilke virksomheter som faktisk innehar eller er eiere av kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner.

Viktigheten av tydelige krav

Utvalget har i innledningen til rapporten understreket behovet virksomheter har for klare og entydige krav når det gjelder ivaretagelse av sikkerhetsspørsmål. NHO er opptatt av et høyt og godt sikkerhetsnivå. Samtidig må sikkerhetsspørsmål ikke overlates til en skjønnsmessig vurdering verken av det offentlige eller av virksomhetene som pålegges å ivareta samfunnskritiske funksjoner. En offentlig finansieringsordning, slik utvalget foreslår, vil vanskelig kunne gjennomføres hvis det offentlige og virksomheter tolker kravene forskjellig.

Særnorske krav må ikke forrykke konkurranseevnen

Utredningen peker på en rekke tiltak som kan gjennomføres. Mange av disse vil kunne ha betydelige økonomiske konsekvenser for næringslivet. Generelt vil NHO understreke at også når det gjelder sikkerhet er det viktig at de krav som stilles ikke forrykker konkurranseevnen i norske bedrifters disfavør. Etter NHOs syn foreslår utredningen en rekke tiltak som går ut over de tiltak som det er naturlig for den enkelte virksomhet å iverksette for å beskytte seg mot uønskede hendelser. Norge bør ikke få særnorske kostnadskrevende tiltak som ikke finnes i land vi sammenligner oss med. Som eksempel på dette kan nevnes at virksomheter, som er pålagt krav til sikring etter ISPS, i mange tilfeller har fått vesentlig høyere kostnader enn våre konkurrenter på grunn av vår bedrifts- og havnestruktur. NHOs forslag om en offentlig tilskuddsordning er ikke tatt til følge.

Utfordringen blir derfor å få dekkende tilskuddsordninger for beredskapstiltak som ligger utenfor det bedriften normalt må gjennomføre for å sikre seg mot uønskede hendelser. I denne sammenheng er det avgjørende at den foreslåtte støtteordning blir av en slik størrelse og slik innrettet at det blir en reell kostnadsdekning (investering og drift) for de ekstra tiltak enkeltbedrifter blir pålagt å iverksette. Fra NHOs side har vi på nåværende tidspunkt ikke oversikt hvilke beløp det kan dreie seg om, men erfaringene fra Sverige (2 milliarder per år) indikerer betydelige beløp.

Mindre bedrifter møter spesielle utfordringer

Mange mindre bedrifter vil kunne bli omfattet av definisjonen kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner ved å være leverandør til store aktører i næringslivet eller det offentlige. I denne forbindelse må en være oppmerksom på at de mindre virksomhetene ikke har det apparat som store virksomheter har for å takle hendelser. Den statlige finansierungsordningen må også ta høyde for at de mindre bedriftene, som ofte har begrensede økonomiske ressurser, ikke får urimelige belastninger på grunn av myndighetenes prioriteringer i krise.

Målsetting og krav er avgjørende og ikke eierskapsformen

Utvalget legger stor vekt på offentlig (vann og avløp) og nasjonalt (elektronisk kommunikasjon og elektrisk kraft) eierskap. Etter NHOs syn vektlegges betydningen av eierskap for sterkt av Utvalget. Det sentrale elementet for den kritiske samfunnsfunksjonen, er selve funksjonen og ikke eierskapsformen. Det er gjennom lovgivningen og forskriftsverket at myndighetenes målsetting og kvalitetskrav bør synliggjøres.

NHO kan ikke se at Utvalget i tilstrekkelig grad begrunner hva som gjør offentlig eierskap mer egnet til å ivareta sikkerhetshensyn enn privat eierskap. Offentlig eierskap er ikke en garanti for at sikkerhetshensyn vil bli ivaretatt. Det er mange eksempler på at offentlig eid infrastruktur av budsjettmessige årsaker ikke har blitt tilstrekkelig vedlikeholdt. Vi er også overrasket over at Utvalget spesielt trekker frem sin bekymring og behovet for nasjonalt eierskap i kraftsektoren og ikke ser de samme behov innen annen kritisk infrastruktur/samfunnsfunksjoner. NHO er følgelig heller ikke enig i Utvalgets konklusjoner m.h.t. bruk av hjemfallsinstituttet.

Justisdepartementets koordinerende rolle må befestes

NHO ser positivt på utvalgets forslag om et større engasjement og ansvar fra Justisdepartementets side. Det er viktig å tydeliggjøre Departementets koordinerende rolle og styring over NSM, DSB og PST. Det at NSM er organisert under to departementer kan gi uklarheter under store kriser. Ansvarsprinsippene må klarlegges gjennom en helhetlig beredskapslov, og rollefordelingen fremgå med Justisdepartementet som en entydig koordinerende myndighet ved en landsomfattende hendelse. Dette må kombineres med gode kunnskaper innen de enkelte sektorer for å etablere fornuftige sikkerhetsnivåer innenfor akseptable rammer. Det er av stor betydning at de ulike myndighetenes/etatens rolle og ansvar kommuniseres på en hensiktsmessig måte til næringsliv og organisasjoner.

Om elektrisk kraft

Distribusjonsnettet for elektrisitet er, slik det fungerer i dag, lite fleksibelt med hensyn til å prioritere samfunnsmessige virksomheter ved rasjonering eller redusert kapasitet i nettene. Ved slike knapphetssituasjoner vil det, ut fra sikkerhets- og beredskapshensyn, være gunstig for samfunnet og en forutsetning for å kunne håndtere situasjonen effektivt, at det finnes muligheter for toveiskommunikasjon som blant annet kan styre energibruken hos den enkelte sluttbruker. Denne teknologien finnes i dag, og i flere europeiske land investeres det nå i slik infrastruktur.

NHO stiller seg bak Utvalgets anbefaling til myndighetene om å arbeide videre med løsninger som kan ivareta prioriterte brukere i slike tilfeller.

Informasjon og kunnskap må styrkes

NHO er enig med Utvalget at god informasjon om sårbarheter og kunnskap om trussel- og risikobildet er avgjørende for å velge de riktige tiltak. Risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS-analysen) vil være en viktig del av beslutningsgrunnlaget som med fordel også kan benyttes av bedrifter som ikke besitter kritisk infrastruktur. Utvalgets forslag til prinsipper for god sikkerhetskultur i virksomheter vil kunne bidra til at det generelle sikkerhetsnivået heves. Forslaget om en informasjonshåndbok til næringslivet om hva de ulike myndighetsorganene kan tilby av råd og veiledning knyttet til sikkerhet og beredskap vil være etterlengtet tilbud. Informasjonshåndboken må, for å sikre at den inneholder relevant informasjon, utarbeides i nært samarbeid med næringslivet. Næringslivets Sikkerhetsråd (NSR) er en naturlig samarbeidspartner.

Generell lov om beredskap

NHO er positive til utredningens forslag om en generell, sektorovergripende lov om beredskap. Mens sikkerhetsloven i hovedsak retter seg mot trusler som følge av vilde handlinger (spionasje, terror eller sabotasje), vil en generell lov om beredskap ha et videre perspektiv. For de fleste virksomheter er det uønskede hendelser (brann, ulykker, kriminelle anslag, naturkatastrofer), og derav bortfall av infrastrukturen, som kan være mer sannsynlige hendelser. Det beredskapsmessige aspektet må stå sentralt i denne loven, og lovarbeidet må derfor sees i sammenheng med de forslag som foreligger til revidert lov om sivilforsvar m.m.

Kontroll av personer

Utvalget påpeker koblingen mellom fysisk sikring og personene som skal ha tilgang til spesielt viktige objekter. Mennesket som det svakeste ledd i sikkerhetsskjeden er en kjent tase, og NHO ønsker å påpeke, som Utvalget, at det er en sammenheng mellom tekniske og fysiske sikringstiltak og hvem en gir adgang til viktige og sensitive objekter og informasjon. NHO mener det er viktig å styrke de mulighetene eiere av kritisk infrastruktur har til å undersøke bakgrunnen til grupper av ansatte. Dette må tilpasses de sikkerhetsmessige utfordringene de ulike bransjer/virksomheter står ovenfor og gjelde ansatte som skal ha tilgang til de sensitive deler av virksomheten.

Private vaktelskaper.

Utvalget peker på problemstillingen om politiets ressurser og bruken av private vaktelskaper, samt uttrykker bekymring for private aktørers inntreden i politiets rolle. Et vaktelskap kan aldri bli noen erstatning for politiressurser som har mulighet og mandat til maktutøvelse i tilspissede situasjoner. Ansvaret for å beskytte samfunnet mot kriminelle handlinger i fredstid må ligge hos politiet.

NHO er enig med Utvalget at det ikke i tilstrekkelig grad er tilfredsstillende kontroll med alle aktører innen vaktsektoren. Det skaper konkurransevridning mot de mange gode aktører i markedet.

Tilgang på offentlige sikringsressurser

Det er behov for avklaring av tilgangen på offentlige sikringsressurser til beskyttelse av kritiske infrastrukturer. Hvis en virksomhet får status som kritisk infrastruktur, må det forventes/kreves iverksatt relevante tiltak for å hindre, forsinke eller begrense skade på grunn av et anslag. Slik tiltak fra infrastruktureier må stå i forhold til den offentlige sikringsinnsats som vil bli gjort tilgjengelig, og hvor raskt disse ressurser vil komme til stedet. Disse forhold er utdypet i uttalelsen fra Oljeindustrienes Landsforening (OLF).

Objektsikring

Det er riktig, som Utvalget beskriver, at mange virksomheter også blant NHOs medlemmer etterspør nærmere bestemmelser om objektsikkerhet. Forslaget til nye lov- og forskriftsbestemmelser har ikke blitt videreført etter høringsrunden i 2003. NHO støtter Utvalgets forslag om at det må gis utfyllende bestemmelser om objektsikkerhet. Det er imidlertid viktig å ta hensyn til de betenkeligheter som framkom under høringsrunden m.h.t. mulige økonomiske belastninger og at man også må søke å unngå sikkerhetsklarering av arbeidstakere i vesentlig større utstrekning i dag. Det krever en riktig utpeking av skjermingsverdige objekter basert på et felles klassifiseringssystem og objektive kriterier.

Samarbeidsarenaer for informasjonsutveksling og rådgivning med næringslivet

Utvalget anbefaler at det etableres møteplasser der offentlige og private virksomheter kan møtes regelmessig for å drøfte trusler, sårbarhet og nødvendige tiltak. NHO er enig i dette og vil peke på Næringslivets Sikkerhetsråd (NSR) som en slik mulig møteplass. Som Departementet er vel kjent med er dette allerede en møteplass mellom sikkerhetsmyndighetene og næringslivet.

Kunnskap om trusler og risikovurderinger er en viktig forutsetning for at virksomhetene får forståelse for sikkerhetsarbeidet og kan iverksette nødvendige tiltak. Det er i denne forbindelse et generelt problem at gradert informasjon som sikkerhetsmyndighetene utgir, i mange tilfeller ikke når ut til virksomheter som kan ha nytte av dem. Etter NHOs syn er det nødvendig å etablere bedre systemer for informasjon fra myndighetene til næringslivet om det faktiske trussel- og sikkerhetsbildet.

Avslutning

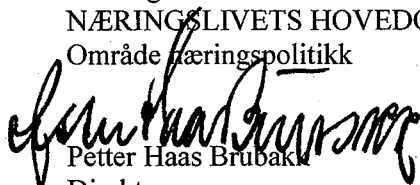
NHO har ved utarbeidelsen av denne høringsuttalelsen samarbeidet med medlemsbedrifter, tilsluttede landsforeninger og samarbeidende foreninger. Flere av disse vil avgi egne høringsuttalelser, som gir mer utfyllende kommentarer knyttet til sine virksomhetsområder.

NHO deltar gjerne i de videre diskusjoner om den konkrete gjennomføring av de mange forslag som er fremmet i Ullring-utvalgets innstilling.

Vennlig hilsen

NÆRINGS- OG LIVETS HOVEDORGANISASJON

Område høringspolitikk

Petter Haas Brubakk
Direktør